

Dosarul nr.3ra-382/2020

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (I. Barbacaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu)

DECIZIE

08 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan
Iurie Bejenaru
Victor Burduh

examinând recursul depus de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Societatea cu Răspundere Limitată „Budăianca-Agro” împotriva Agenției de
Intervenție și Plăți pentru Agricultură privind anularea actului administrativ și
obligarea acordării subvenției,

împotriva deciziei din 04 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost casată integral hotărârea din 23 august 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Râșcani și a fost emisă o decizie nouă,

c o n s t a t ă :

La 03 noiembrie 2017 SRL „Budăianca-Agro” a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură privind anularea
actului administrativ și obligarea acordării subvenției.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că SRL „Budăianca-Agro” este o
întreprindere care desfășoară activitate agricolă și comerț cu produse agricole în
raionul Telenești.

A susținut că la 29 iunie 2015 a adresat cerere de acordare a sprijinului financiar
la Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură conform Regulamentului privind
modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli
pentru anul 2015, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 352 din 10.06.2015. Cererea
a fost înregistrată cu nr. 1.2- P/1508TL818.

În baza Actului de inspecție și control pe teren nr. 116/is din 28 octombrie 2015,
Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a constatat unele neconformități
privind faptul înființării plantației multianuale de prun - 15,37 ha, conform condițiilor
și indicilor agrotehnici ai proiectului înființării plantațiilor multianuale elaborat de
Centrul Științifico-Practic de Horticultură.

Astfel, în urma inspecției efectuate, grupul de lucru a stabilit că în Actul privind

înființarea plantațiilor multianuale din 15 iunie 2015, avizat și coordonat de Direcția agricultură și alimentație Telenești, Primăria satului Budăi, reprezentantul Secției Teritoriale Orhei al Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și factura de expediție WB0855098 din 23 aprilie 2015, anexate la materialele dosarului de subvenționare, se conțin date denaturate.

În acest context, dosarul de subvenționare nr. 1.2-P/1 508TL818 a fost considerat neeligibil, iar reclamantul a fost inclus în lista de interdicție a producătorilor agricoli, conform pct. 202, subpct. (1) din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2015, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 352 din 10.06.2015.

În consecință, în corelație cu prevederile pct. 204-205 din Regulament, la data de 30 martie 2016 a fost adoptată decizia de includere a reclamantului în lista de interdicție. Ulterior, a fost aprobat Ordinul nr. 66 din 01 aprilie 2016 privind includerea în lista de interdicție a producătorului agricol SRL „Budăianca-Agro”.

Nefiind de acord cu concluziile Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, a solicitat verificarea repetată a acestora, fiind pornită chiar și o cauză penală (nr. 2016350306), în cadrul căreia s-a constatat că plantația de 15,37 ha de prun există și corespunde proiectului.

A relatat reclamantul că ulterior, faptele expuse au fost verificate din nou de către subdiviziunile Ministerului Agriculturii și prin scrisoarea din 11 septembrie 2017 nr. 394/03 a fost informat despre faptul că a fost inițiată procedura excluderii lui din lista de interdicție. Totodată, a fost anunțat că conform pct. 175² al Hotărârii Guvernului nr. 910 din 25 iulie 2016 „Dosarele de subvenționare recepționate peste limita fondului de subvenționare disponibil vor fi autorizare spre plată din fondul de subvenționare pentru anul 2017”, ceea ce se referă la dosarele recepționate pe parcursul anului 2016 și nu la dosarele recepționate în anul 2015.

Luând în considerare că fondul de subvenționare pentru anul 2015 a fost epuizat în anul 2016, Agenția nu are temei legal pentru achitarea acestui dosar, deoarece dosarul a fost depus în condițiile de subvenționare prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 352 din 10.06.2015 și care se pretinde a fi achitat conform prevederilor pct. 3 al Hotărârii Guvernului nr. 455 din 21.06.2017.

Astfel, prin scrisoarea nr. 394/03 din 11 septembrie 2017, reclamantul a fost informat că a fost refuzată achitarea subvenției.

Consideră reclamantul că, scrisoarea nr. 394/03 din 11 septembrie 2017 a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură constituie refuzul de a soluționa cererea de acordare a subvenției.

A solicitat reclamantul, constatarea ilegalității refuzului Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură consemnat în scrisoarea nr. 394/03 din 11 septembrie 2017 de a achita sprijinul financiar (subvenție) în sumă de 461 100 de lei, precum și obligarea pârâtului de a achita sprijinul financiar (subvenție) în sumă de 461 100 de lei.

Ulterior, pe parcursul procesului, reclamantul a înaintat cerere de concretizare a cererii de chemare în judecată, solicitând anularea Actului de inspecție și control pe teren nr. 116/is din 28 octombrie 2015; constatarea ilegalității refuzului Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură consemnat în scrisoarea nr. 394/03 din 11 septembrie 2017 de a achita sprijinul financiar (subvenție) în sumă de 461 100 de lei; obligarea pârâtului de a examina cererea de acordare a sprijinului financiar depusă de

reclamant la 28 octombrie 2015; obligarea pârâtului de a achita sprijinul financiar (subvenție) în sumă de 461 100 de lei (f.d. 137, vol.I).

Prin hotărârea din 23 august 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Budăianca-Agro” împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură privind anularea actului administrativ și obligarea acordării subvenției.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 09 septembrie 2019, SRL „Budăianca-Agro” cu respectarea termenului legal, a depus cerere de apel prin care a solicitat, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei decizii noi de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia din 04 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, corectată prin încheierea din 26 decembrie 2019, a fost casată integral hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 23 august 2019 și emisă o hotărâre nouă prin care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Budăianca-Agro” împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, cu privire la anularea actului administrativ și obligarea acordării subvenției.

A fost anulat Actul de inspecție și control pe teren nr. 116/is din 28 octombrie 2015.

A fost constatată ilegalitatea refuzului Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură de a achita SRL „Budăianca-Agro” sprijinul financiar (subvenție) în sumă de 461 100 de lei, consemnat în scrisoarea nr. 394/03 din 11 septembrie 2017 și a fost obligată Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură să examineze cererea cu nr.1.2-P/1508TL818 depusă la 29 iunie 2015 de SRL „Budăianca-Agro” cu privire la acordarea sprijinului financiar.

În rest, pretențiile înaintate au fost respinse ca neîntemeiate.

La 27 ianuarie 2020 Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a declarat recurs, solicitând casarea deciziei din 04 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel a interpretat și a aplicat în mod eronat prevederile actelor normative ce guvernează raportul juridic litigios în cauză.

A menționat că SRL „Budăianca-Agro” a depus dosarul de subvenționare nr. 1.2-P/1508TL818 privind subvenționarea investițiilor pentru înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și a plantațiilor pomicele, conform (măsurii 1.2) din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 352 din 10.06.2015.

În temeiul pct. 154 din Regulamentul nominalizat, dosarul Nr. 1.2-P/1508TL818 a fost transmis de către șeful secției teritoriale Orhei a AIPA, Direcției administrare și control a Agenției, or conform pct. 159 al Regulamentului, în cazul dosarelor de subvenționare a căror valoare depășește suma de 400 000 de lei, Direcția Administrare și Control transmite dosarele Direcției Inspecție și Control pe Teren a Agenției, pentru organizarea inspecției suplimentare. Urmare a inspecției a fost emis actul de inspecție și control pe teren nr. 116/is din 28.10.2015 prin care dosarul a fost declarat neeligibil.

A invocat că instanța de apel ca urmare a examinării prevederilor Regulamentului de subvenționare și actului de inspecție și control pe teren nr.116/is

din 28 octombrie 2015, a considerat că constatările efectuate în act sunt neîntemeiate și contrare probatoriului administrat, ceea ce nu corespunde realității or, SRL „Budăianca-Agro” la momentul depunerii dosarului spre subvenționare nu dispunea de dreptul de posesie asupra loturilor de teren declarate în cererea de solicitare a sprijinului financiar, fapt ce contravine prevederilor lit.a) subpct.3) pct.10 al Regulamentului, care prevede că termenul de arendă/comodat pentru terenurile agricole în scopul înființării plantației multianuale va fi de cel puțin 15 ani.

A relatat că, la 20 septembrie 2018 recurentul s-a deplasat la locul investiției pentru o verificare suplimentară la fața locului, unde s-a constatat repetat că pe numerele cadastrale XXX ce însumează suprafața de 3,3615 ha, la data depunerii dosarului, SRL „Budăianca-Agro” nu deținea contractele de arendă înregistrate la Oficiul Cadastral, respectiv nu avea dreptul la posesia terenurilor invocate. Astfel intimatul a prezentat date cu caracter denaturat în acest sens.

O altă încălcare admisă de către SRL „Budăianca-Agro” este și faptul că aceștia au plantat pomii de prun la o distanță mai mare între rânduri și pomi, decât cea indicată în proiect, ceea ce nu poate fi considerată ca o livadă intensivă. În plantația de prun înființată sunt pomi de diferite mărimi decât cei plantați în anul 2014–2015, ceea ce demonstrează că pomii au fost plantați cu 2-3 ani mai devreme decât actul de înființare a plantației, nemijlocit existând și pomi plantați recent.

A relevat că arenda asupra terenurilor cu numerele cadastrale specificate mai sus, a fost înregistrată de SRL „Budăianca-Agro” în luna decembrie 2016, adică mai târziu decât data examinării cererii de acordare a subvenției și întocmirea actului de inspecție, însă instanța de apel contrar acestor circumstanțe a admis acțiunea SRL „Budăianca-Agro”.

Faptul că SRL „Budăianca-Agro” neagă prezența reprezentantului producătorului agricol la inspecția suplimentară, este greșită, or recurentul dispune de CD-video ceea ce confirmă contrariul.

A indicat că Actul de plantație multianuală de prun a fost întocmit fictiv, în scopul de a obține un volum mai mare de resurse financiare, subvenții majorate din partea statului, SRL „Budăianca-Agro” prezentând și anexând în acest sens la cererea de solicitare a subvenției, date cu caracter denaturat. Astfel intimatul a adăugat 53 de copaci la hectar, pentru a beneficia de sprijin majorat și anume 15 000 de lei la hectar.

Expertiza întocmită de către Instituția Publică Institutul Științifico Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare nu conține toată informația necesară soluționării litigiului și anume instituția nu s-a expus expres asupra planului de plantație, iar însăși Agenția nu a participat în cadrul expertizei menționate, astfel fiind în imposibilitate să obiecteze asupra raportului invocat.

A invocat că instanța de apel a concluzionat că Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură nu a fost privată de dreptul de a efectua o altă expertiză care să combată constatările efectuate de către IȘPTA, însă la 20 august 2018 a fost efectuată o inspecție suplimentară, unde au fost constatate aceleași neconformități stabilite în actul de inspecție nr.116/is din 28 octombrie 2015.

Recurenta a specificat că Agenția a acționat în limitele legii, or excluderea producătorului agricol din lista de interdicție nu prevede reluarea examinării dosarului depus pentru subvenționare și soluționarea problemei acordării subvenției, fapt eronat stabilit de instanța de apel.

A precizat că dosarul SRL „Budăianca-Agro” nu poate fi achitat, dat fiind faptul

că fondul de subvenționare prevăzut pentru anul 2015 a fost epuizat în condițiile regulamentului 910/2016, astfel Agenția nu are nici un temei legal pentru achitarea acestui dosar, or Hotărârea Guvernului nr.455/2017 nu prevede expres condițiile de achitare a dosarelor depuse spre subvenționare în anul 2015.

La 04 martie 2020 de către SRL „Budăianca-Agro” a fost depusă referință prin care a solicitat declararea inadmisibilă, sau după caz, respingerea cererii de recurs depusă de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură cu menținerea deciziei instanței de apel, care este una legală și întemeiată, instanța de apel examinând obiectiv și elucidând toate circumstanțele importante pentru examinarea cauzei, iar asupra criticilor expuse în cererea de recurs, instanța de apel deja s-a expus în mod corespunzător.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Conform articolului 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Din materialele cauzei s-a constatat că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 04 decembrie 2019 în lipsa recurentului (f.d.218-219, vol.I).

La 02 ianuarie 2020 decizia instanței de apel a fost fiind expediată participanților la proces (f.d. 238, vol.I), fiind notificată recurentului la 16 ianuarie 2020, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d.1, vol.II). Astfel, recursul depus la 27 ianuarie 2020, este în termen.

Prin încheierea din 27 mai 2020 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a fost numit pentru examinare în complet din 5 judecători.

Conform articolului 247 din Codul administrativ, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite

recursul, cu casarea integrală a deciziei din 04 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 23 august 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Potrivit art. 194 alin. (2) Cod administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Potrivit art. 219 alin. (1) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Din materialele cauzei rezultă că, la 29 iunie 2015 SRL „Budăianca-Agro” a depus în adresa Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură cerere de solicitare a sprijinului financiar din fondul de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2015 privind stimularea investițiilor pentru înființarea, modernizare și defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și a plantațiilor pomicole (Măsura 1.2-P al Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2015, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 352 din 10.06.2015), concomitent solicitându-se în conformitate cu pct. 67 al Regulamentului suma sprijinului financiar în mărime de 461 100 de lei (f.d. 111-115, vol.I).

Conform cererii înaintate, obiectivul proiectului a constat în subvenționarea investițiilor pentru înființarea plantației pomicole (specia – prună, soiul - stanley), pe o suprafața de 15,37 ha.

Din conținutul declarației pe propria răspundere a solicitantului SRL „Budăianca-Agro”, ultima a declarat că toate informațiile din cererea de acordare a sprijinului financiar și din documentele anexate sunt corecte, iar în cazul în care nu va respecta oricare din punctele prevăzute în această declarație, proiectul să devină neeligibil și/sau contractul să fie reziliat cu restituirea integrală și necondiționată a subvenției primite (f.d. 118, vol.I).

Conform Actului de inspecție și control în teren nr. 116/is din 28 octombrie 2015, s-a constatat că în rezultatul verificărilor în teren a obiectului proiectului afacerii conform materialelor dosarului de subvenționare nr. 1,2-P/1508TL818 depus de SRL „Budăianca-Agro”, au fost constatate unele neconformități privind faptul înființării plantației multianuale de prun pe suprafața de 15,37 ha; SRL „Budăianca-Agro” nu dispune de dreptul de posesie asupra loturilor de teren declarate în cererea de solicitare a sprijinului financiar, nr. cadastral – XXX cu suprafața de 3,8116 ha, fapt ce contravine prevederilor lit. a), subpct. 3, pct. 10 al Regulamentului; plantația de facto nu a fost înființată, fiind plantate doar aproximativ 20 de pomi pe marginile perimetrului terenului proiectat; în Actul privind înființarea plantațiilor multianuale, vizat și coordonat de Direcția Agricultură și Alimentație Telenești, Primăria satului

Budăi și reprezentantul Secției Teritoriale Orhei al Agenției din 15.06.2015 și factura de expediție WB0855098 din 23.04.2015, anexate la materialele dosarului de subvenționare, conform cărora se confirmă înființarea plantației multianuale pomicole de prun pe suprafața de 15,37 ha, se conțin date vădit denaturate și au fost întocmite premeditat în scopul corespunderii investiției efectuate, domeniului de acțiune și criteriilor de eligibilitate prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 352 din 10.06.2015 și pentru a beneficia de ajutor financiar nerambursabil din partea statului. Totodată, în baza neconformităților constatate, conform prevederilor pct. 13, pct. 190 și pct. 202 din Regulament, dosarul de subvenționare nr. 1.2-P/1508TL818 depus de către SRL „Budăianca-Agro” s-a considerat neeligibil cu includerea solicitantului de subvenții, conform procedurii stabilite în Secțiunea a 5-a din Regulament, în lista de interdicție a producătorilor agricoli și s-a transmis spre arhivare dosarul de subvenționare nr. 1.2-P/1508TL818 depus de SRL „Budăianca-Agro” (f.d. 42-44, vol.I).

Prin răspunsul nr. 200/07 din 07 aprilie 2016, Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, a comunicat reclamantului despre faptul că, în baza actului de inspecție și control pe teren nr. 116/is din 28.10.2015, au fost constatate unele neconformități privind faptul înființării plantației multianuale de prun – 15,37 ha, conform condițiilor și indicilor agrotehnici ai proiectului înființării plantațiilor multianuale elaborate de Centrul Științifico-Practic de Horticultură (f.d. 46- 47, vol.I).

La fel, din conținutul scrisorii menționate, rezultă că reclamantul a prezentat date denaturate în scopul corespunderii investiției solicitate, domeniului de acțiune și criteriilor de eligibilitate prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 352 din 10.06.2015, pentru a beneficia de ajutor financiar nerambursabil din partea statului, fapt pentru care dosarul de subvenționare nr. 1.2-P/1508TL818 depus de SRL „Budăianca-Agro” a fost declarat neeligibil. Ca urmare a constatărilor enunțate, în baza deciziei grupului de lucru cu privire la aprobarea procedurilor de întocmire și evidență a Listei de interdicție a producătorilor agricoli, consemnată în procesul-verbal nr. 1 din data de 30 martie 2016, a fost emis Ordinul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură nr. 66 din 01 aprilie 2016 privind includerea în lista de interdicție a producătorului agricol SRL „Budăianca-Agro” (f.d. 45, vol.I).

Totodată, în temeiul constatărilor Agenției de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, de către Secția de Urmărire Penală a Inspectoratului de Poliție Telenești a fost pornită o cauză penală împotriva lui Veșca Sergiu în temeiul indicilor infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) Cod Penal, iar prin ordonanța din 17 august 2016 emisă de către ofițerul de urmărire penală al Secției de Urmărire Penală a Inspectoratului de poliție Telenești, a fost dispusă numirea unei expertize horticole și delegarea de către Instituția Publică Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare a specialiștilor pentru efectuarea expertizei (f.d. 63-64, vol.I).

Prin scrisoarea Instituției Publice Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare nr. 297 din 12 septembrie 2016, a fost remis ofițerului de urmărire penală a Inspectoratului de Poliție Telenești rezultatul expertizei horticole a plantației de prun ce aparține SRL „Budăianca-Agro”, iar conform rezultatelor de expertiză, s-a stabilit că plantația înființată de reclamant se află într-o stare satisfăcătoare și corespunde caracteristicilor unei plantații multianuale aflate în anul doi de vegetație (f.d. 65-67, vol.I).

Prin răspunsul nr. 2752 din 08 noiembrie 2016, Procuratura raionului Telenești

a comunicat lui Veșca Sergiu și Agenției de Intervenții și Plăți pentru Agricultură că, în baza materialelor cauzei penale, prin ordonanța din 07 noiembrie 2016, Veșca Sergiu a fost scos de sub urmărire penală, pe motiv că în acțiunile lui nu sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 27, 195 alin. 5 și art. 361 alin. 2 lit. b) din Codul penal (f.d. 49, vol.).

Drept rezultat, la 10 ianuarie 2017, reclamantul s-a adresat cu o nouă cerere către Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură cu solicitarea de a anula ordinul nr. 66 din 01 aprilie 2016 și actul de inspecție și control în teren nr. 116/is din 28 octombrie 2015 și reexaminării dosarului de subvenționare nr. 1.2-P/1508TL818 în scopul acordării sprijinului financiar (f.d. 50-52, vol.I).

Prin răspunsul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură nr. 394/03 din 11 septembrie 2017, a fost informat reclamantul despre faptul că, în temeiul Actului de constatare întocmit în urma verificării suplimentare a obiectului investiției realizat de SRL „Budăianca-Agro” precum și în temeiul solicitării Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și a Mediului nr. 01/01-103 din 08 august 2017, a fost inițiată procedura în scopul excluderii din Lista de interdicție.

Din conținutul scrisorii rezultă că, reclamantul a fost informat că conform pct. 175² al Hotărârii Guvernului nr. 910 din 25.07.2016, „dosarele de subvenționare recepționate peste limita fondului de subvenționare disponibil vor fi autorizate spre plată din fondul de subvenționare pentru anul 2017”, ceea ce se referă la dosarele recepționate pe parcursul anului 2016 și nu la dosarele recepționate în anul 2015, și având în vedere că fondul de subvenționare pentru anul 2015 a fost epuizat în anul 2016, Agenția nu are temei legal pentru achitarea acestui dosar, deoarece dosarul a fost depus în condițiile de subvenționare prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 352 din 10.06.2015 și care se pretinde a fi achitat conform prevederilor pct. 3 al Hotărârii Guvernului nr. 455 din 21.06.2017 (f.d. 54, vol.I).

După depunerea acțiunii în instanța de judecată de către SRL „Budăianca-Agro”, la 20 septembrie 2018 de către specialiștii Agenției de Intervenții și Plăți pentru Agricultură a fost efectuată o verificare post-inspecție a proiectului investițional, potrivit căruia a fost stabilit faptul că: pe suprafața de 16,21 ha, numerele cadastrale XXX la data verificării este plantat prun; pe numerele cadastrale XXX ce însumează suprafața de 3,3615 ha, la data depunerii dosarului persoana juridică sus menționată nu deține contractele de arendă înregistrate la oficiul cadastral, respectiv nu are dreptul de posesie asupra terenurilor invocate; plantația de prun înființată pe numerele cadastrale XXX nu corespunde schemei de plantare indicată în actul de înființare a plantației multianuale, pe alocuri distanța între rânduri este de 5,5-5,3-5,6 m și distanța pom de la pom variază 1,9-2,5-2,9 m. Astfel, distanța respectivă este mai mare decât cea indicată pe proiect, ceea ce nu poate fi considerată o livadă super intensivă, inclusiv densitatea pomilor la hectar la distanța invocată este mai mică decât numărul de pomi indicat în actul de înființare a plantației; în plantația de prun înființată pe numerele cadastrale XXX sunt pomi de diferite mărimi decât cei plantați în anul 2014–2015, ceea ce e vădit că au fost plantați cu 2-3 ani mai devreme decât actul de înființare a plantației, nemijlocit există și pomi plantați recent, fapt confirmat prin pozele efectuate la fața locului, respectiv nu corespund cu actul de înființare a plantației multianuale.

Fiind investită cu examinarea în fond a prezentei cauze, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, prin hotărârea din 23 august 2019 a respins ca neîntemeiată acțiunea

depusă de SRL „Budăianca-Agro” (f.d. 170-174, vol.I).

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 04 decembrie 2019 a casat integral hotărârea din din 23 august 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și a emis o hotărâre nouă, prin care a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Budăianca-Agro” (f.d. 220, 221-235, vol.I).

În motivarea soluției instanța de apel a reținut că, instanța de fond, la examinarea cauzei a interpretat în mod eronat normele de drept material aplicabile.

A conchis că, constatările efectuate în actul de inspecție și control în teren nr. 116/is din 28 octombrie 2015 sunt neîntemeiate și contrare probatoriului administrat.

Colegiul civil a constatat ca neîntemeiată și concluzia Agenției de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, precum că SRL „Budăianca-Agro” nu dispune de dreptul de posesie asupra loturilor de teren declarate în cererea de solicitare a sprijinului financiar cu nr. cadastral XXX cu suprafața de 3,8116 ha, or, SRL „Budăianca-Agro” deținea terenurile agricole cu drept de folosință, și anume: terenul cu nr. cadastral XXX contract de arendă, comodat, terenul cu nr. cadastral XXX contract de arendă, comodat; terenul cu nr. cadastral XXX contract de arendă, comodat; terenul cu nr. cadastral XXX contract de arendă, comodat; terenul cu nr. cadastral XXX contract de comodat; terenul cu nr. cadastral XXX contract de arendă; terenul cu nr. cadastral XXX contract de comodat; terenul cu nr. cadastral XXX contract de arendă, comodat și terenul cu nr. cadastral XXX contract de arendă, comodat.

Colegiul civil de asemenea a considerat ca fiind neîntemeiată și constatarea Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură privind faptul că, conform datelor specificate în actul de plantare anexat la dosarul de subvenționare, în urma măsurărilor efectuate a constatat că, plantația de facto nu a fost înființată, fiind plantat doar aproximativ 20 de pomi pe marginile perimetrului terenului proiectat, or această constatare nu corespunde situației de facto, fiind de altfel una eronată.

Instanța de apel a indicat ca fiind eronată argumentarea instanței de fond, privind faptul că actul de inspecție și control nu constituie un act administrativ, or, prin prisma Legii contenciosului administrativ, acest act a și generat drepturi și obligații între părțile litigante, fiind de altfel temeiul, prin care a fost respinsă cererea de subvenționare înaintate de către partea apelantă.

Cu referire la cerința ce ține de obligarea Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură să achite SRL „Budăianca-Agro” subvenția în sumă de 461 100 de lei, Colegiul civil a considerat necesar de a respinge cerința dată din considerentul că, acordarea sprijinului financiar este precedat de depunerea unei cereri, cu anexarea la ea a actelor stabilite prin hotărâre de Guvern, de examinare a acestuia și emiterea unei decizii în acest sens.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele dosarului în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că soluția dată de către instanța de apel contravine circumstanțelor cauzei, pe când concluzia primei instanțe despre necesitatea respingerii ca neîntemeiată a acțiunii este justă, ea având la bază cumulumul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, conform cerințelor art. 130 Cod de procedură civilă care de rând cu alte legi a completat Legea contenciosului administrativ (în vigoare la data examinării cauzei).

Colegiul reține că potrivit pct. 157 din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2015, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.352 din 10 iunie 2015, în cazul dosarelor de subvenționare a căror valoare depășește suma de 400 mii lei, cu excepția dosarelor depuse în cadrul măsurilor de sprijin 1.7. și 2.1., Direcția administrare și control transmite dosarele Direcției inspecții și control pe teren a Agenției, conform ordinii introducerii în baza de date a Agenției, pentru organizarea inspecțiilor suplimentare, care va asigura efectuarea inspecției în ordinea recepționării în cadrul Direcției (conform numărului de ordine), cu restituirea lor în aceeași ordine, în termenele stabilite, cu excepția dosarelor în privința cărora a fost suspendată procedura de examinare, conform secțiunii 4 capitolul IV din prezentul Regulament”.

Totodată, pct.158 din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2015, reglementează expres că, direcția administrare și control este în drept să solicite efectuarea inspecțiilor suplimentare în privința cererilor de solicitare a subvențiilor de până la 400 mii lei, în cazul în care: 1) cererile de solicitare în cadrul măsurii 1.2, a căror valoare depășește suma de 200 mii lei; 2) existența dubiilor asupra corespunderii obiectivelor și domeniilor de acțiune, aferente măsurii de sprijin, reieșind din actele prezentate la cererea de solicitare a subvenției; 3) sesizarea asupra unor eventuale încălcări comise de solicitantul de subvenții, înregistrate în modul stabilit în cadrul Agenției; 4) existența neconformităților constatate în cadrul inspecțiilor efectuate în anii precedenți.

La rândul său pct. 159 din Regulamentul sus menționat, prevede că dosarele cu valoarea cererii de până la 400 mii lei, altele decât cele menționate la punctele 157 și 158 din prezentul Regulament, vor fi incluse într-un proces-verbal al Direcției administrare și control, pentru fiecare măsură de sprijin în parte, și transmise Direcției autorizare plăți a Agenției. Termenul de examinare, inclusiv aprobare a dosarelor în cadrul Direcției administrare și control a Agenției, nu poate depăși 15 zile lucrătoare din data recepționării acestora de către oficiul central, iar în cazul dosarelor prevăzute la punctele 157 și 158 din prezentul Regulament, termenul de examinare nu va depăși 60 zile calendaristice.

Iar, conform pct. 164 din Regulament, în cazul imposibilității de a stabili circumstanțele neclare din oficiu, Direcția autorizare plăți înaintează dosarul de subvenționare, în baza unui demers, către Direcția inspecții și control pe teren pentru efectuarea inspecțiilor suplimentare în condițiile secțiunii 3 capitolul IV din prezentul Regulament.

Astfel, pct. 183 stabilește că pentru fiecare beneficiar de subvenții verificat, conform procedurii stabilite la punctele 157, 158 și 164 din prezentul Regulament, se va întocmi un act de inspecție, forma-tip a căruia este aprobată prin ordinul ministrului agriculturii și industriei alimentare, care va cuprinde mențiuni privind: 1) componența grupului de lucru pentru efectuarea inspecției și a controlului pe teren; 2) măsura accesată și descrierea succintă a proiectului, cu indicarea sumei solicitate; 3) obiectul inspecției și programul derulării acesteia; 4) corespunderea obiectivului și domeniului de acțiune; 5) respectarea criteriilor de eligibilitate, precum și a corespunderii documentelor obligatorii anexate la cererea de acordare a subvenției; 6) rezultatele verificărilor și concluzia grupului de inspecții.

Potrivit pct. 185 din Regulament, perioada de efectuare a verificărilor va fi una

rezonabilă, în funcție de complexitatea cazului, însă nu va depăși 30 zile lucrătoare din momentul inițierii”, iar pct. 186 prevede că în baza unui demers motivat, înaintat de către șeful Direcției inspecției și control pe teren și aprobat de către directorul Agenției, termenul de efectuare a inspecției și controlului pe teren va putea fi prelungit cu încă 10 zile calendaristice.

Prin prisma pct. 188 din Regulament, actul de inspecții va fi întocmit în cadrul termenului prevăzut la punctele 185 și 186 din prezentul Regulament, va fi semnat de membrii grupului, aprobat de directorul adjunct al Agenției și adus la cunoștința solicitantului/beneficiarului de subvenții contra semnătură, sau, după caz, expediat la adresa electronică, sau adresa poștală indicată în cererea de solicitare a sprijinului financiar. În cazul în care solicitantul refuză să ia cunoștință de rezultatele controlului, grupul de lucru va consemna acest fapt în actul de inspecții, care va fi remis solicitantului/beneficiarului prin poștă. Actul de inspecție și control pe teren va fi atașat în baza de date electronice al Agenției, iar producătorul agricol va putea face cunoștință cu rezultatele actului, accesând pagina oficială a Agenției la rubrica - verifică starea dosarului.

Pct. 190 din Regulament prevede că, dosarele constatate cu iregularități în cadrul Direcției inspecție și control pe teren a Agenției vor fi declarate neeligibile în baza actului de inspecție și control pe teren, cu informarea solicitantului de subvenții, în termen de 5 zile lucrătoare, de la momentul aprobării actului de inspecție, și transmiterea ulterioară a dosarului spre arhivare, iar pct. 191 prevede că refuzul Agenției de a satisface cererea de solicitare a sprijinului financiar poate fi contestat în instanța de judecată, în conformitate cu procedura stabilită în Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10.02.2000.

Raportând normele legale enunțate la circumstanțele litigiului dedus judecării, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că prima instanță corect a concluzionat despre necesitatea respingerii acțiunii ca neîntemeiate, or, după cum s-a constatat dosarul de subvenționare nr. 1.2-P/1508TL818 nu a fost supus procedurii de examinare de către Direcția Autorizări și plăți sub aspectul verificării corectitudinii calculelor și a sumei subvenției solicitate, or, în procesul de examinare a dosarelor de subvenționare conform procedurii stabilite de lege, cuantumul sprijinului financiar alocat poate să difere de cuantumul sprijinului financiar solicitat de către solicitantul de subvenții.

Conform lit. (b) pct. 34 din Regulamentul de subvenționare pentru anul 2015, „pentru livezile de prun sprijinul financiar se calculează sub formă de quantum, exprimată ca sumă fixă, la unitate de suprafață utilă plantată, după cum urmează: - de la 400 pînă la 1000 bucăți - 15 mii lei/ha; - de la 1001 bucăți și mai mult - 30 mii lei/ha.

Conform pct.162 din Regulamentul de subvenționare pentru anul 2015, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.352 din 10.06.2015, Direcția autorizare plăți, în cadrul procedurii de autorizare a plăților, verifică dosarele în ceea ce privește corectitudinea calculelor și a sumei subvenției solicitate.

La caz, prin actul întocmit, pârâtul a stabilit faptul că SRL „Budăianca-Agro” nu dispune de dreptul de posesie asupra loturilor de teren declarate în cererea de solicitare a sprijinului financiar cu nr. cadastral: XXX și XXX, cu suprafața de 3,8116 ha, fapt ce contravine prevederilor lit. a), subpct.3), pct. 10 al Regulamentului, care

prevede că „Termenul de arendă/comodat pentru terenurile agricole în scopul înființării plantației multianuale va fi de cel puțin 15 ani”.

Potrivit extraselor din Registrul bunurilor imobile eliberate de către IP „Agenția Servicii Publice”, Departamentul Cadastru, se constată că reclamantul a încheiat tocmai în anul 2016 contracte de arendă asupra loturilor de teren cu nr. cadastral XXX, cu suprafața de 3,8116 ha, adică, după depunerea cererii de solicitare a sprijinului financiar.

Astfel, instanța de fond corect a constatat că, la momentul depunerii cererii privind sprijinul financiar de către reclamant, ultimul nu întrunea toate criteriile de eligibilitate, or, acestea sunt condiții obligatorii care urmează să fie îndeplinite de către solicitant pentru a putea depune cererea și documentele necesare în vederea acordării ajutorului financiar nerambursabil.

Așa fiind, constatarea instanței de apel cu privire la netemeinicia concluziei Agenției de Intervenții și Plăți pentru Agricultură precum că SRL „Budăianca-Agro” nu dispune de dreptul de posesie asupra loturilor de teren, este neîntemeiată.

Conform pct. 4 al Hotărârii Guvernului nr. 910 din 25.07.2016 se acceptă achitarea din contul mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016: dosarele de subvenționare depuse pînă la 31 octombrie 2014, autorizate și neachitate. Achitarea acestora se va efectua în conformitate cu prevederile Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.135 din 24 februarie 2014; dosarele de subvenționare depuse pînă la 31 octombrie 2015, autorizate și neachitate. Achitarea acestora se va efectua în conformitate cu prevederile Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2015, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.352 din 10 iunie 2015; dosarele de subvenționare depuse pînă la 31 octombrie 2015 și neautorizate, ca urmare a epuizării mijloacelor Fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2015. Autorizarea și achitarea acestora se va efectua în conformitate cu prevederile Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2015, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.352 din 10 iunie 2015; dosarele de solicitare a sprijinului financiar depuse conform prevederilor Regulamentului privind modul de acordare a sprijinului financiar producătorilor de fructe, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.735 din 10 septembrie 2014, neachitate ca urmare a epuizării mijloacelor financiare alocate conform prevederilor Legii nr.183 din 28 septembrie 2014 pentru modificarea și completarea Legii bugetului de stat pe anul 2014 nr.339 din 23 decembrie 2013. Achitarea acestora se va efectua în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.735 din 10 septembrie 2014.

Iar, conform pct. 175² al Hotărârii Guvernului nr.910 din 25.07.2016, dosarele de subvenționare recepționate peste limita fondului de subvenționare disponibil vor fi autorizare spre plată din fondul de subvenționare pentru anul 2017.

Respectiv, după cum corect a fost constatat și de către instanța de fond, este întemeiată concluzia grupului de lucru privind lipsa temeiurilor de acceptare a autorizării dosarului de subvenționare nr. 1.2-P/1508TL818, or, conform pct. 4 al Regulamentului sus-indicat, din contul mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016 se achită dosarele de subvenționare depuse pînă la 31 octombrie 2015, autorizate și neachitate, condiție însă ce nu se atestă la

caz, așa cum dosarul de subvenționare nr. 1.2-P/1508TL818 nici la moment nu corespunde criteriilor de eligibilitate, fapt constatat de către Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură la 20 septembrie 2018, conform procesului verbal de constatare la fața locului.

Colegiul reține prevederile pct. 3 al Hotărârii Guvernului nr. 455 din 21.06.2017, conform căruia se acceptă achitarea, din contul mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural aprobat pentru anul 2017, a dosarelor de subvenționare eligibile și neachitate până la 31 decembrie 2016. Achitarea acestora se va efectua în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.910 din 25 iulie 2016 „Cu privire la modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.247-255, art.996), cu modificările și completările ulterioare”.

Reieșind din prevederile legale enunțate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează ca fiind justă concluzia instanței de fond referitoare la netemeinicia cererii de chemare în judecată în partea anulării actului de inspecție și control pe teren nr. 116/is din 28.10.2015.

Totodată, Colegiul constată ca fiind justă și concluzia instanței de fond care a reținut că Actul de inspecție și control pe teren nr. 116/is din 28.10.2015 nu constituie obiect al acțiunii în contencios administrativ, or, acesta nu reprezintă o manifestare juridică unilaterală de voință cu caracter normativ sau individual fiind un act preparatoriu, ce a stat la baza emiterii deciziei de respingere a dosarului de subvenționare. Verificarea legalității Actului de inspecție și control pe teren nu ține de competența instanței de contencios administrativ ci ține de competența organului de control, decizia căruia urmează a fi contestată în instanța de contencios administrativ.

Așa fiind, Colegiul reține că instanța de apel în mod eronat a concluzionat asupra netemeinicii actului de inspecție și control în teren nr. 116/is din 28 octombrie 2015.

Având în vedere că cerința cu privire la contestarea actului administrativ a fost respinsă ca neîntemeiată, prima instanță corect a concluzionat că cerința subsecventă invocată de SRL „Budăianca-Agro” în acțiune cu privire la obligarea pârâtei de a examina cererea de acordare a sprijinului financiar, și respectiv achitarea sprijinului financiar (subvenție în sumă de 461 100 de lei), urmărește soarta primei pretenții care a fost respinsă. Or, aceste cerințe sunt legate între ele și se deduc una din alta, astfel încât soluția dată pe una din pretenții influențează soluția care urmează a fi dată pe cealaltă pretenție.

În acest sens, Colegiul reține ca întemeiată poziția primei instanțe, care a elucidat pe deplin circumstanțele cauzei, iar instanța de apel greșit a admis parțial acțiunea, ca întemeiată.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar decizia instanței de apel a fost emisă cu aprecierea eronată a probelor, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia din 04 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și de a menține hotărârea din 23 august 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Conform art. 258 alin. (3) și art. 248 alin. (1), lit. c) Cod administrativ, completul

specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul depus de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.

Se casează integral decizia din 04 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 23 august 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în cauza de contencios administrativ, la acțiunea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Budăianca-Agro” împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură privind anularea actului administrativ și obligarea acordării subvenției.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Iurie Bejenaru

Victor Burduh